

Curriculum Vitae

ELŻBIETA KOWALSKA-DUBAS

Afiliacja: Uniwersytet Łódzki, Wydział Nauk o Wychowaniu, Katedra Andragogiki i Gerontologii Społecznej

Tytuł / Stopień naukowy: profesor nauk społecznych

Stanowisko: profesor zwyczajny

Specjalność naukowa: pedagogika – andragogika, geragogika

ZAINTERESOWANIA NAUKOWE

problematyka wspierania procesów edukacji i rozwoju człowieka w okresie dorosłości i w wieku starszym, a w szczególności: wielowymiarowe uczenie się ludzi dorosłych, dorosłość i dojrzałość jako kategorie andragogiczne, auksologia andragogiczna, monoseologia pedagogiczna (samotność i osamotnienie), podejście biograficzne w badaniach andragogicznych, edukacyjne i duchowe wsparcie człowieka starszego (geragogika)

WYBRANE PUBLIKACJE NAUKOWE

Prace zwarte i prace pod redakcją:

1. Dubas E., Muszyński M., (red.) 2019, *Starość w nurcie życia*, seria *Refleksje nad Starością* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, tom 2.
2. Dubas E., Muszyński M. (red.), 2016, *Obiektywny i subiektywny wymiar starości*, seria *Refleksje nad Starością*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, tom 1.
3. Dubas E., Gutowska A., (red.) 2019, *Stalość i zmienność w biografii Przelomy biograficzne*, seria *Biografia i badanie biografii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, tom 6.
4. Dubas E., Gutowska A., (red.) 2017, *Czas i miejsca w biografii Aspekty edukacyjne*, seria *Biografia i badanie biografii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, tom 5.

5. Dubas E., Stelmaszczyk (red.), 2015, *Biografie i uczenie się, seria Biografia i badanie biografii* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, tom 4.
6. Dubas E., Stelmaszczyk J., (red.), 2014, *Biografie edukacyjne. Wybrane konteksty, seria Biografia i badanie biografii.* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, tom 3.
7. Dubas E., Świtalski W., (red.), 2011, *Uczenie się z biografii Innych,* seria *Biografia i badanie biografii.* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, tom 2.
8. Dubas E., Świtalski W., (red.) 2011, *Uczenie się z (własnej) biografii, seria Biografia i badanie biografii* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, tom 1.
9. Dubas E., Friese M., (red.), 2012, *Learning in Life Stream The Selected Aspects of Andragogy and Vocational Pedagogy in a German and Polish Perspective,* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
10. Dubas E., Pyżalski J., Muszyński M., Pavel J.R. (red.), 2008, *Wspieranie rozwoju bezrobotnych 50+. Doświadczenia z projektu Adults Mentoring,* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
11. Dubas E., Griese H. M., Dziegielewska M. (red.), 2008, *Uniwersalia w międzykulturowym porównaniu* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
12. Dubas E., 2007 (red.), *Uniwersalne problemy andragogiki i gerontologii,* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
13. Dubas E., 2005 (red.), *Człowiek dorosły – istota /nie/znana?,* Wyd. Naukowe Novum, Łódź – Płock.
14. Dubas E., O. Czerniawska (red.), 2002, *Drogi edukacyjne i ich biograficzny wymiar,* Biblioteka Edukacji Dorosłych, Warszawa.
15. Dubas E., 2000, *Edukacja dorosłych w sytuacji samotności i osamotnienia,* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
16. Dubas E., H. M. Griese (red.), 1998, *Europa jako temat jakościowych badań pedagogicznych,* Wyd. Adam Marszałek, Toruń.
17. Dubas E., 1997, *Warsztaty przyszłości w naukach o wychowaniu,* Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków.
18. Hasła w Encyklopedii starości, starzenia się i niepełnosprawności (red.) A. A. Zych, Wydawnictwo Stowarzyszenie Thesaurus Silesiae – Skarb Śląski, Katowice 2017:
Auksologia geragogiczna, tom 1,
Obiektywny i subiektywny wymiar starości, tom 2,
Refleksje nad starością, tom 3,

Starość i duchowość, tom 3,

Towarzystwo w drodze (geragogiczny model towarzyszenia w drodze), tom 4,

Uroda starości, tom 4,

Uczenie się starości, tom 4

Publikacje po 2000 roku uporządkowane tematycznie

Podejście biograficzne w badaniach andragogicznych – wybrane konteksty i przykłady badań

1. Dubas E., Andragogiczne badania biografii – zakresy, trudności, etyka badacza (wybrane aspekty) [w:] Elżbieta Dubas, Joanna Stelmaszczyk (red.) Biografie i uczenie się, seria Biografia i badanie biografii, tom 4, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2015, s. 31 – 47.
2. Dubas E., Biograficzność w kontekście całościowego uczenia się [w:] Elżbieta Dubas, Joanna Stelmaszczyk (red.) Biografie i uczenie się, seria Biografia i badanie biografii, tom 4, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2015, s. 11 – 29.
3. Dubas E., Refleksja autobiograficzna jako aktywność edukacyjna w kontekście całościowego uczenia się, W: A. Fabiś, S. Kędziora (red.) Aktywność społeczna, kulturalna i oświatowa dorosłych, Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Kardynała Augusta Hłonda w Mysłowicach, Mysłowice – Zakopane 2009, s. 41 – 53.
4. Dubas E., Jak opracowywać materiał narracyjno – biograficzny? (propozycja) [w:] E. Dubas, W. Świtalski (red.) Biografia i badanie biografii, Uczenie się z (własnej) biografii, tom 1, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011, s. 241-246.
5. Dubas E., Uczenie się z własnej biografii jako egzemplifikacja biograficznego uczenia się, „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne”, 2017/1(4), s. 63 – 87.
6. Dubas E., „Ja mam parę żyć” – uczenie się z własnej biografii (w świetle analizy jednego wywiadu) [w:] E. Dubas, W. Świtalski (red.) Biografia i badanie biografii, Uczenie się z (własnej) biografii, tom 1, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011, s. 197-213.
7. Dubas E., „Uczenie się z biografii Innych” – wprowadzenie [w:] E. Dubas, W. Świtalski (red.) Uczenie się z biografii Innych, Biografia i badanie biografii, tom 2, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011, s. 5-11.
8. Dubas E., Życie zdeterminowane historią. Uczenie się z biografii Innego. Na przykładzie relacji Renee Villancher „Moje skradzione życie” [w:] E. Dubas, W. Świtalski (red.) Biografia i badanie biografii, Uczenie się z biografii Innych, tom 2, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011, s. 77-92.

9. Dubas E., Edukacja w andragogicznych badaniach biograficznych – biografia edukacyjna [w:] R. Skrzyniarz, E. Krzewska, W. Zgłobicka - Gierut (red.) Badanie biografii – źródła, metody, konteksty, Wydawnictwo Episteme, Biblioteka Katedry Biografistyki Pedagogicznej, nr 5, Lublin 2014, s. 17 – 31.
10. Dubas E., „Ja przez całe życie nie przeczytałem książki...” Nietypowa biografia edukacyjna – uczenie się „poza” książką [w:] E. Dubas, J. Stelmaszczyk (red.) Biografie edukacyjne Wybrane konteksty, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014, s. 11-31.
11. Dubas E., Czas, biografia i badania biograficzne – różnorodność kontekstów w andragogicznej perspektywie, „Edukacja Dorosłych” (czasopismo z listy ERIH), 2014, nr 2 (71), s. 13 – 27.
12. Dubas E., Czas w andragogicznym podejściu biograficznym – wybrane aspekty [w:] E. Dubas, A. Gutowska (red.) Czas i miejsca w biografii Aspekty edukacyjne, seria Biografia i badanie biografii, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017, tom 5, s. 63 - 77.
13. Dubas E., Uczenie się przez przypadek jako przestrzeń edukacji dorosłych. Perspektywa biograficzna [W:] A. Fabiś, A. Stopińska – Pająk (red.) Uczący się dorosły w zmieniającym się świecie, Wyższa Szkoła Administracji, Bielsko – Biała 2010, s. 81-98, BED tom 43.
14. Dubas E., Zmiana i uczenie się w perspektywie edukacji dorosłych. Przykład projektu *Lives in changing* „Butterfly”, „Rocznik Andragogiczny”, 2014, nr 21, s. 459 – 479.
15. **Dubas E.**, Gutowska A., Uczenie się “z miejsc” (na przykładzie projektu: Miejsca w przestrzeni miasta i ich funkcje w świetle biograficznej narracji) [w:] E. Dubas, A. Gutowska (red.) Czas i miejsca w biografii Aspekty edukacyjne, seria Biografia i badanie biografii, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017, s. 251 – 263.

Dorosłość i rozwój jako przedmiot badań andragogiki. Auksologia andragogiczna

1. Zmieniająca się dorosłość. Od dorosłości konwencjonalnej do dorosłości subiektywnej [w:] Andragogiczne wątki, poszukiwania, fascynacje (red.) E. Przybylska, Toruń 2001, s.77-87.
2. Dorosłość w perspektywie dojrzałości (na przykładzie autobiograficznych refleksji studentów pedagogiki o specjalności oświata dorosłych), „Zeszyty Naukowe WSHE w Łodzi, zeszyt „Edukacja Dorosłych”, nr 3/16/, Łódź 2001, s.17-28.
3. Dorosłość w erze informatycznej a zadania edukacji /dorosłych/ [w:] Edukacja dorosłych w erze globalizmu (red.) E. A. Wesołowska, Płock 2002, s.149-156.
4. Rozwój ku dojrzałości (w kontekście autobiograficznych refleksji studentów pedagogiki o specjalności oświata dorosłych) [w:] Drogi edukacyjne i ich biograficzny wymiar, /red./E. Dubas, O. Czerniawska, Warszawa 2002, s. 85-100.

5. Szkic do modelu edukacji duchowej w kontekście rozwoju człowieka, „Rocznik Edukacji Alternatywnej”, 1/02/ 2002, Wydawnictwo WSK , Łódź 2002, s.115-125.
6. Podstawowa kategoria andragogiczna „dorosłość” i jej aksjologiczny kontekst [W:] Aksjologia edukacji dorosłych (red.) J. Kostkiewicz, Wydawnictwo Kul, Lublin 2004, s.199-213.
7. Dorosłość w edukacyjnym paradygmacie. Współczesne konteksty edukacji dorosłych [W:] Człowiek na edukacyjnej fali (red.) M. Podgórnny, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2005, s. 25 – 38.
8. Andragogiczne poszukiwania rozumienia dorosłości [w:] Człowiek dorosły istota /nie/znana? (red.) E. Dubas, Wydawnictwo Naukowe Novum, Łódź – Płock 2005, s. 41 –57.
9. Etapy dorosłości i proces kształcenia, [W:] A. Fabiś, B. Cyboran (red.) Dorosły w procesie kształcenia, BED tom 42, Bielsko – Biała-Zakopane 2009, s. 115-132.
10. Kategoria wiekowa 50+ Charakterystyka rozwojowa i aspekty edukacyjne [w:] E. Dubas, J. Pyżalski, M. Muszyński, J. Rapus Pavel (red.) Wspieranie rozwoju... op. cit. s. 19 – 30.
11. Auksologia andragogiczna. Dorosłość w przestrzeni rozwoju i edukacji, „Rocznik Andragogiczny 2009”, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB, Radom 2009, s. 133 – 149.
12. Przygotowanie do dorosłości – inspiracje dla nauczycieli, „Ruch Pedagogiczny”, 2015, nr 3, s. 139 – 144.
13. Przygotowanie do dorosłości – być i stawać się dorosłym, „Edukacja Dorosłych”, 2015, nr 1, s. 9 – 21.

Starość i starzenie się w przestrzeni badawczej geragogiki

1. Drogi rozwojowe starości, „Zeszyty Naukowe WSHE w Łodzi”, zeszyt „Gerontologia”, nr 7(27)2002, Łódź 2002, s. 15-22
2. Starość w perspektywie rozwoju, duchowości i edukacji. Geragogiczny przyczynek do refleksji nad starością i starzeniem się [w:] Edukacja i człowiek. Studia ofiarowane Profesorowi Józefowi Półturzyckiemu (red.) E. A. Wesołowska, Płock 2004, s. 131 – 149.
3. Geragogika jako dyscyplina pedagogiczna o edukacji w starości i do starości [w:] Seniorzy w rodzinie, instytucji i społeczeństwie. Wybrane zagadnienia współczesnej gerontologii (red.) A. Fabiś, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania i Marketingu, Sosnowiec 2005, s. 143 –155.

4. Edukacyjny paradygmat badawczy w geragogice [w:] M. Kuchcińska (red.) Edukacja do i w starości, Wydawnictwo Kujawsko – Pomorskiej Szkoły Wyższej, Bydgoszcz 2008, s. 43 – 62.
5. Estetyzacja starości w kontekście pomyślnego starzenia się [w:] T. Kowaleski, P. Szukalski (red.) Pomyślne starzenie się w perspektywie nauk humanistycznych, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2008, s. 111-124.
6. „Istnieją dwa sposoby starzenia się: piękny i brzydki” (Stefan Szuman) Uroda życia zadaniem badawczym andragogiki i gerontologii [w:] R. Konieczna - Woźniak (red.) Dorosłość wobec starości, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2008, s. 71 – 82.
7. Sztuka starzenia się – uczenie się starości. Kontekst andragogiczny, „Biblioteka Gerontologii Społecznej”, 2012, nr 1, s. 11- 29.
8. Dojrzewanie, nie dożywanie, „Dbam o zdrowie”, 20013, nr 2 (103), s. 64-65 (tekst popularny).
9. Starość znana i nieznana – wybrane refleksje nad współczesną starością, „Rocznik Andragogiczny 2013”, s. 135-152.
10. Starość znana i nieznana – wybrane refleksje nad współczesną starością [w:] E. Skibińska, H. Solarczyk – Szwec, A. Stopińska-Pajak (red.) Teoria i praktyka edukacji dorosłych w procesie zmian, Materiały z II Zjazdu Andragogicznego Toruń 15-16.05.2013, Biblioteka Edukacji Dorosłych, tom 45, Warszawa-Bydgoszcz, 2014; s. 251-266.
11. Refleksje nad starością Obiektywny i subiektywny wymiar starości – wprowadzenie w debatę [w:] E. Dubas, M. Muszyński (red.) Obiektywny i subiektywny wymiar starości, seria: Refleksje nad Starością, tom 1, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016, s. 13 – 22.
12. Starość - darem, zadaniem i wyzwaniem. Rola aktywności i edukacji (wybrane wątki) [w:] E. Dubas, M. Muszyński (red.) Obiektywny i subiektywny wymiar starości, seria: Refleksje nad Starością, tom 1, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016, s. 233 – 246.
13. „Towarzystwo w drodze” jako przykład relacji geragogicznej [w:] M. Halicka, J. Halicki, E. Kramkowska (red.) Starość – poznać, przeżyć, zrozumieć, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2016, s. 299 – 314.
14. Życie dopełnione starością – rozwojowy czas życia człowieka [w:] M. Mularska – Kucharek, E. Czernik (red.) Jesień życia – wiosna możliwości Przewodnik po późnej dorosłości, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016, s. 199 – 211 (artykuł w poradniku).
15. „Accompanying on the way” as a relationship in Alzheimer`s disease, „Exlibris Biblioteka Gerontologii Społecznej”, 2016, 2 (12), s. 33 – 47.
16. Być i stawać się w starości – o rozwoju z andragogicznej perspektywy [w:] A. Chabior (red.) Uczący się dorosły – inspiracje, wyzwania, trendy Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Tadeuszowi Aleksandrowi w 80. rocznicę urodzin i 55. rocznicę pracy naukowej,

Wyd. Wyższa Szkoła Biznesu I Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, Ostrowiec Świętokrzyski, s. 167 – 196.

17. “Towarzyszenie w drodze” jako realcja w chorobie Alzheimera (na podstawie doświadczeń opiekunów rodzinnych) [w:] E. Dubas, M. Muszyński (red.), Starość w nurcie życia, seria Refleksje nad Starością, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź. 2019, s. 173-190.

Wybrane konteksty uczenia się i edukacji dorosłych

1. Kobiecość jako wartość – zadanie edukacji / dorosłych / [w:] Kobiety a edukacja dorosłych (red.) E. A. Wesołowska, Warszawa 2001, s.49-56.
2. Podróż turystyczna. Czego uczy a czego uczyć by mogła? (na przykładzie dokumentalnego filmu „Wycieczka” w reżyserii Pawła Woldana) [w:] Podróże jako projekt edukacyjny (red.) O. Czerniawska, B. Juraś - Krawczyk, Łódź 2001, s.140-153.
3. Sens życia a niektóre problemy współczesnego wychowania (w kontekście własnych badań andragogicznych) [w:] Sens życia – sens wychowania (red.) A.M. de Tchorzewski, P. Zwierzchowski, Bydgoszcz 2001, s. 303-313.
4. Ostatnie dziesięć lat edukacji dorosłych w Polsce [w:] Dziesięć lat później. Oświata i nauki o wychowaniu w Niemczech i w Polsce w perspektywie porównawczej (red.) M. S. Szymański i W. Hoerner, Warszawa 2002, s.118-124.
5. Erwachsenenbildung in Polen während des letzten Jahrzehnts. Eine Expertenumfrage [w:] Zehn Jahre danach. Bildungswesen und Erziehungswissenschaft in Deutschland und Polen in vergleichender Perspektive (Hrsg:) W. Horner, M. S. Szymański, K. Dubeck, Munster / New York / Munchen / Berlin 2004, s. 121 – 127.
6. **redakcja** naukowa pracy: H. Siebert, Metody pracy kształceniowej, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2005.
7. Wstęp do wydania polskiego [W:] H. Siebert, Metody pracy kształceniowej, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2005. s. 9 – 12.
8. Recenzja: Horst Siebert, Metody pracy kształceniowej. Podręcznik nauczania aktywizującego, „Rocznik Andragogiczny 2005”, 2006, s. 231-235.
9. Mądrość andragogicznej refleksji Heleny Radlińskiej [w:] M. Halicka, J. Halicki, (red.), Zostawić ślad na ziemi, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok, 2006, s. 120 – 126.
10. U źródeł andragogiki polskiej – refleksja Heleny Radlińskiej. Nurty podjęte i zaniedbane [w:] T. Aleksander, D. Barwińska (red.) Stan i perspektywy rozwoju refleksji nad edukacją dorosłych, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Technologii Eksploatacji - Państwowy Instytut badawczy, Kraków - Radom 2007, s. 166 – 175.

11. Uniwersalne przesłanki andragogiczne refleksji Heleny Radlińskiej, W: E. Marynowicz – Hetka (red.) *Pedagogika społeczna. Podręcznik akademicki, t.2, roz. 15*, PWN Warszawa, s. 277 – 295.
12. **Samotność i osamotnienie jako wyzwanie dla dzisiejszej edukacji [w:] *Pedagogika wobec zagrożeń, kryzysów i nadziei* (red.) T. Borowska, Kraków 2002, s. 95-105.**
13. Samotność – uniwersalny „temat” życia ludzkiego i wychowania, W: P. Domeradzki, W. Tyburski (red.) *Zrozumieć samotność. Studium interdyscyplinarne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2006, s. 329 – 349;
14. Sztuka i samotność. Przyczynek do monoseologii pedagogicznej, W: M. Zalewska Pawlak (red.) *Samotność oswojona przez sztukę*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2007. s. 163 – 184.
15. Komunikacja społeczna – refleksje pedagoga na przełomie wieków [w:] W.J. Maliszewski (red.) *Kompetencja w porozumiewaniu się nauczyciela akademickiego. Wielorakie perspektywy*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2007, s. 37 – 48.
16. Wokół paradygmatu uniwersalności w edukacji dorosłych [w:] E. Dubas (red.) *Uniwersalne problemy andragogiki i gerontologii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2007, s. 39 – 61.
17. Przebieg projektu badań nad uniwersaliami [w:] E. Dubas, H.M. Griese, M. Dzięgielewska (red.) *Uniwersalia w międzykulturowym porównaniu. Studium polsko – niemieckie*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2008, s. 9 – 13.
18. Uniwersalia kulturowe w opiniach seniorów [w:] E. Dubas, H.M. Griese, M. Dzięgielewska (red.) *Uniwersalia w międzykulturowym porównaniu. Studium polsko – niemieckie*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2008, s. 119 – 136.
19. Uniwersalia życia ludzkiego – refleksja podsumowująca [w:] E. Dubas, H.M. Griese, M. Dzięgielewska (red.) *Uniwersalia w międzykulturowym porównaniu. Studium polsko – niemieckie*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2008, s. 151 – 156.
20. Uniwersalia kulturowe w opiniach seniorów, „Edukacja Dorosłych”, 2005, nr 1, s. 143 – 155.
21. Wstęp [w:] E. Dubas, J. Pyżalski, M. Muszyński, J. Rapus Pavel (red.) *Wspieranie rozwoju bezrobotnych 50+ Doświadczenia projektu Adults Mentoring*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2008, s. 5 - 8.
22. Kategoria wiekowa 50+ Charakterystyka rozwojowa i aspekty edukacyjne [w:] E. Dubas, J. Pyżalski, M. Muszyński, J. Rapus Pavel (red.) *Wspieranie rozwoju...* op. cit. s. 19 – 30.

23. *Adults Mentoring* – doświadczenia projektu. Wybrane wnioski i refleksje [w:] E. Dubas, J. Pyżalski, M. Muszyński, J. Rapus Pavel (red.) *Wspieranie rozwoju...* op. cit. s. 175 – 184.
24. Razvojno – izobrazevalni kontekst mentorstva za starejše odrasle [w:] J. Rapus Pavel. A. Kobolt, J. Pyżalski (red.) *Mentorstvo v zrelem obdobju življenja*, Ljubljana 2008, s. 72 – 80.
25. *Mentoring und Mentor im Bildungsraum der Erwachsenen – polnische Erfahrungen aus dem Projekt Adults Mentoring*, W: Ch. Fischer, A. Athemeliotis (red) *Jugend – Migration – Sozialisation – Bildung. Festschrift zum 65. Geburtstag von Hartmut M. Griese*, LiT Verlag, Berlin 2009, s. 73 – 87.
26. Nauczyciel dorosłych jako mentor (w kontekście projektu *Adults Mentoring*) [W:] W. Horyń, J. Maciejewski (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2010, s. 63 – 73.
27. **Uczenie się od Innego – w andragogicznej perspektywie [w:] T. Aleksander (red.) Edukacja dorosłych jako czynnik rozwoju społecznego (materiały I Ogólnopolskiego Zjazdu Andragogicznego – Kraków, 23-24.06.2009), Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB, Radom 2010, tom 1, s. 225-240.**
28. **Uczenie się przez przypadek jako przestrzeń edukacji dorosłych. Perspektywa biograficzna [W:] A. Fabiś, A. Stopińska – Pająk (red.) Uczący się dorosły w zmieniającym się świecie, Wyższa Szkoła Administracji, Bielsko – Biała 2010, BED tom 43, s. 81-98.**
29. **„The accident” in andragogical research. Educational and biographical perspective [w:] Learning in Life Stream..., op. cit. s.71 - 93.**
30. *Lernen durch Zufall Ein Beitrag zur Reflexion und andragogischen Forschung*, „Berufsbildung Zeitschrift für Praxis und Theorie in Betrieb und Schule”, 2015, zeszyt nr 156, s. 36 – 39.
31. *Lifelong Learning – updating knowledge, skills and qualifications* (ed.) E. Kryńska, P. Szukalski [in:] *Active ageing measures in selected European Union countries Final Report*, Lodz 2013; p. 57 – 69.
32. *Lifelong Learning – aktualizowanie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji [w:] Rozwiązania sprzyjające aktywnemu starzeniu się w wybranych krajach Unii Europejskiej Raport końcowy* (red.) E. Kryńska, P. Szukalski, Łódź 2013, p. 59 – 69.
33. *Wartości uniwersalne w nieprzejrzywej współczesności. Z badań nad uniwersaliami – kontekst andragogiczny [w:] Świat wartości wobec wyzwań rzeczywistości ponowoczesnej* (red.) Jerzy Semków i Jan Pazgan, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy, Legnica 2012, s. 13 – 26.
34. *Contemporary women – reflections at the beginning of the century (the voice in the discussion)* [w:] J. Maćkiewicz, E. Pająk – Ważny (red.) *Women in different global contexts Culture-Gender-Violence*, Oficyna Wydawnicza “Impuls”, Kraków 2014, s.15 - 22.
35. *Zmiana i uczenie się w perspektywie edukacji dorosłych. Przykład projektu Lives in changing „Butterfly”*, „Rocznik Andragogiczny”, 2014, nr 21, s. 459 – 479.

36. Samotność Innego – kontekst biograficzny i edukacyjny [w:] R. Skrzyniarz (red.) *Obcy wśród swoich Wychowawczy wymiar biografii*, Wydawnictwo Episteme, Lublin 2017, s. 17 – 31.
37. Ciągłość i zmiana w polskiej andragogice – wybrane aspekty z perspektywy czasu, “Edukacja Dorosłych”, 2018, nr 2, s. 27-41.

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

- Justus Liebig Universitaet Giessen (Niemcy)
- Institut fur Lebensbegleitendes Lernen Wiedeń (Austria)

CZŁONKOSTWO W TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH

- Polskie Towarzystwo Gerontologiczne – członek
- Akademickie Towarzystwo Andragogiczne – wiceprezes
- Stowarzyszenie Gerontologów Społecznych – wiceprezes

INNE

- Kierownik Katedry Andragogiki i Gerontologii Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego.
- Prodzikan Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego.

